

A próféták és az istentisztelet

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 1:11-15; 6:1-8; 44; 58:1-10; Jeremiás 7:1-10; Mikeás 6:1-8

„És ki hirdetett hozzám hasonlóan? jelentse meg és hozza azt élém, mióta e világ népét teremtém; és jelentsék meg a közeli és távoli jövőt” (Ézs 44:7).

Az *Apák és fiúk* című regény írója, Turgenyev, orosz író adta e szavakat az egyik szereplő szájába: „Mindannyiunk élete egy hajszálon függ, bármelyik pillanatban hatalmas úr nyílhat alattunk, közben pedig mi egyfolytában különféle bajokba keverjük magunkat, tönkreteesszük az életünket.”

Az Úr azonban jobb élet lehetőségét ajánlja. Felkínálja, hogy követhetjük, szerethetjük, imádhathatjuk Őt, és ezáltal megkímélhetjük magunkat sok olyan problémától, amit máskülönben magunkra zúdítanánk.

Persze ha valaki csupán állítja, hogy követi az Urat, még nem ismeri a keresztény élet lényegét. Ezen a héten megfigyeljük, mit mondott némelyik próféta azokról, akik úgy gondolják, csak az számít, hogy az igaz Istent „imádják”, az igazi templomban, az igazi szombaton, a hét többi napján pedig mindegy, hogyan élnek. A próféták rámutatnak, hogy ez csupán ámitás, egy módja annak, hogy „különféle bajokba” keverjük magunkat.

EZERNYI KOSOK?

Minden egyéb vallástól eltérően a Biblia (az Ó- és az Újszövetség is) azt tanítja, hogy az üdvösség egyedül kegyelem által nyerhető el. Tegyük bármit, nem válhatunk elég jóvá ahhoz, hogy Isten elfogadjon. Jó tetteink, fakadjanak bármilyen nemes szándékból, még ha a Szentlélek készlet is azokra, soha nem hidalhatják át azt a szakadékot, amit a bűn vert Isten és az emberiség közé. Ha a jó cselekedetek üdvözíthetnének, ha általuk engesztelést szerezhetnének bűneinkért, ha törleszthetnének adósságunkat Istennek és a bűnbe süllyedt emberiséget ismét meg lehetne békéltetni a Teremtővel, akkor Jézusnak nem kellett volna meghalnia értünk, akkor a megváltási terv is egészen más lenne, mint most. A Biblia szerint azonban a bűnöst csak Jézus halála mentheti meg, amit Isten hit által nekünk tulajdonít. Egyedül Krisztus igazságában reménykedhetünk, földi élete alatt tanúsított igazságában, amiben mindazok részesülhetnek, akik valóban elfogadják. A bűn olyan szörnyű, annyira ellentétes Isten uralmának elvével, ami a szereteten és a szabad akaraton alapszik, hogy Krisztus halálánál kevesebb nem oldhatta volna meg az általa okozott problémát. Az eddig elmondottak mellett azonban a Bibliából az is egyértelműen látszik, hogy igenis számít mindaz, amit mondunk, teszünk és gondolunk, mert e gondolatok és tettek mutatják az Istenhez fűződő kapcsolatunk valóságát.

Az iméti megjegyzésekre gondolva olvassuk el Mik 6:1-8 szakaszát! Mit fejez itt ki a próféta, főleg a megváltási tervet jelképező áldozat kérdéssel kapcsolatban (lásd még 5Móz 10:12-13)?

Aki Isten gyermekének vallja magát, de nem igazságos és könyörületes az embertársaival, Sátán lelkülete szerint cselekszik, bármilyen kegyesen is ragaszkodik az istentisztelet formaságaihoz. Másrészt viszont, aki alázattal jár Istennel, nem hanyagolja el az igazság és a kegyelem elveit, és az istentisztelet helyes formáit sem fogja kigúnyolni. Isten azokat keresi, akik igazán imádják Őt, akik engedelmes életükkel mutatják be iránta érzett szeretetüket. Ugyan mit ér a mégoly sok *megfelelő* imádság, a *helyes* istentiszteleti stílus és a *helyes* teológiai látás, ha az ember kellemetlen, barátságtalan, fennhéjázó, igazság-talan és kegyetlen másokkal?

Vajon mi a fontosabb: a helyes teológiai látásmód vagy a jó cselekedet? Előfordulhat, hogy a teológiai kérdésekben helyesen vélekedik valaki, ám az emberekkel rosszul bánik? Miben reménykedhetünk, ha az előző szövegeket olvasva magunkra ismerünk?

ÉZSAIÁS ELHÍVÁSA

Miközben Hóseás, Ámós és Mikeás a közelgő veszélyre figyelmeztette Izráelt, Júda látszólag virágzását élte több jó király uralma alatt. Uzziás királyt (más néven Azariást) a környező népek elismerték és tisztelték bölcs vezetése és eredményei miatt (lásd 2Krón 26:1-15). Amint azonban sokakkal megesik, éppen a sikere okozta bukását. Az alázat helyét önteltség, az áhítat helyét pedig elbizakodottság foglalta el (lásd 16-21. versek).

Látszatra Júda lelki élete is rendben volt. A templomi szolgálatokon sokan vettek részt, őrizték a vallási buzgalom formalitásait, ám az Izrael népet pusztító számtalan gonoszság romboló hatása rohamosan jelentkezett Júda országában is. Az Úr éppen ekkor hívta el Ézsaiást egy különleges feladatra.

Olvassuk el Ézs 6:1-8 verseit! Vajon miért az 5. versben feljegyzett választ váltotta ki Ézsaiásból a látomás, amit az Úrról látott? Milyen fontos „teológiai” igazság mutatkozik meg itt?

Próbáljuk meg elképzelni, hogy milyen elementáris erővel hatott Ézsaiásra a mennyei kinyilatkoztatás, amikor megpillanthatta Isten dicsőségét! Saját és népe bűnei hirtelen erősen kidomborodva jelentek meg előtte a Mindenható Isten makulátlan tisztasága és fenséges szentsége láttán. Nem is csoda, hogy a látvány ilyen reakciót váltott ki belőle. Nehéz volna elképzelni, hogy valakire másként hatna e jelenet!

Itt egy alapvető és igen fontos igazság mutatkozik meg előttünk az emberiség állapotával kapcsolatban, különösen Isten szentségével és dicsőségével összehasonlítva. Ézsaiásból ez a jelenet megtérést váltott ki, készséget bűnei elismerésére. Érezte, hogy szüksége van a kegyelemre. Milyenek legyenek az istentiszteleti alkalmaink, ha azt akarjuk, hogy a hívők érezzék: Isten színe előtt vannak, amitől azonnal tudatára ébrednek saját bűnösségüknek, és rádöbbennek, milyen nagy szükségük van a kegyelemre és a megtisztító erőre? Képzeld el, hogy az ének, a liturgia, az imádság és az igehirdetés minden alkalommal hitre, megtérésre, megtisztulásra készítetne, míg készségesen felkiáltanánk: „*Ímhol vagyok én, küldj el engemet!*” Ez volna az istentisztelet lényege!

Gondoljunk arra, hogy valóban Jézus színe előtt állunk, mintha testben megjelenne közöttünk! Vajon hogyan viselkednénk? Mit mondanánk vagy tennénk? Hogyan értsük Mt 28:20 versében tett ígérését? Gyakorlatilag mit jelent nekünk ez az ígélet most?

NINCS TÖBB HIÁBAVALÓ ÁLDOZAT

Könnyű elfeledkezni róla, hogy az Ószövetség nagy része, különösen a próféták írásai Isten szövetséges népének, az „igaz egyháznak” szóló feddések és figyelmeztetések voltak. A nép nagy része azt állította, hogy követi az igaz Istent, értették a bibliai igazságok alapjait (legalábbis pogány szomszédainknál sokkal többet tudtak), pontosan azt mondták és tették az istentiszteletek alkalmával, amit kellett. Ám ahogy a próféták írásait olvasók előtt egész világosan kiderül, ez még távolról sem volt elég.

Mit jelentett ki Ézs 1:11-15 verseiben az Úr, aki elrendelte ezeket a szertartásokat?

A választ valójában az utána következő versekben találjuk (16-18. versek), ami sok tekintetben hasonlít ahhoz, amit a vasárnapi részben Mikeásnál olvastunk. Kérdés nem fér hozzá, az egyház a bűnösökért van, és ha meg kellene várnunk az Úr imádásával, hogy tökéletesek legyünk, egyikünk sem imádkozhatná Istent.

Csakhogy egyáltalán nem erről van itt szó, mint ahogy a Biblia más részében sem! Lényegében Isten sokkal inkább nézi azt, hogyan bánunk másokkal, különösen a gyengékkal és rászorultakkal, mint azt, ahogy a különféle vallási szertartásokat gyakoroljuk, még ha Ő rendelte is el azokat.

Mi a baj az Ézs 58:1-10 szakaszában bemutatott böjttel? Isten szerint hogyan kell böjtölni? Mit szűrhetünk le ebből, akár böjtölünk, akár nem?

A böjt egyfajta önmegtartóztatás, amiről Jézus sokat beszélt. De van olyan böjt, ami csupán látszat, a képmutatás tünete, ami irigyliz az engedelmesség előjogait, a vele járó *kötelességeket* pedig megveti. Az Isten iránti szeretetből fakadó önmegtartóztatás arra készítet, hogy segítsünk a rászorulóknak. Az ilyen böjttel (önmegtartóztatással) tiszteljük Istent; az ilyen élet vezet el ahhoz a böjthöz, amit Isten nem vet meg. Az istentiszteletnek azt kell bemutatnia a bűnösnek, hogy amint ő is érdemtelenül kapja a kegyelmet és a szeretetet, neki is éppen úgy kell érdem nélkül kegyelmezni másoknak, szeretni őket. Az ilyen önmegtartóztatásból látszik meg az igazi hit (Lk 9:23), ez a lényege Jézus követésének.

MIT SEM HASZNÁLNAK?

Laurens van der Post, dél-afrikai író foglalkozott „az értelmetlenség terhe” gondolatával. Ezzel arra utal, hogy mit éreznek egyesek, amikor mérlegelik, mi is az életük értelme. Előbb-utóbb meghalnak, mint ahogy az ismerőseik is, hamarosan az emlékezetük is örökre elvész. Tehát mi az értelme az életünknek, mi lehet az értelme? Hányszor és milyen könnyen hatalmába keríthet a gondolat, hogy tetteink nagy részének nincs igazi jelentősége, nincs tartós fontossága!

Az iméti gondolatok összefüggésében olvassuk el Ézsaiás könyve 44. fejezetét! Ezután foglaljuk össze a szakasz lényegét, főként azt, ami az istentisztelet kérdéséhez kapcsolódik, valamint ahhoz, amit az emberek bálványoznak.

Ézsaiás a saját kora, kultúrája és népe számára írt, mégis mennyire időszerűek a szavai ma is! Egyedül az Úr a Teremtő, egyedül Ő a Megváltó, csakis Ő menthet meg, ennél fogva egyedül Ő méltó az imádatunkra és a dicsőítésünkre. Ézsaiás gúnyolja azokat, akik saját kezükkel készítik el bálványaikat, majd imádatlaltal leborulnak előttük – olyan dolgok előtt, amelyek „mit sem használnak”.

Bármennyire butaságnak és nevetségesnek tűnik is ez nekünk, vajon bennünket nem fenyeget annak a veszélye, hogy valami hasonlót tegyünk, magunkat, az életünket, az időnket, az energiánkat olyan dolgoknak szentelve, amelyek végeredményben „mit sem használnak”? Olyan dolgoknak, amelyek nem adhatják meg azt, aminek szívünk mélyén szükségét érezzük, amelyek biztosan nem válhatnak meg a haláltól az idők végén? Éppen ezért, milyen fontos vigyázni és imádkozni! Vagy, ahogy Pál fogalmazott: megvizsgáljuk magunkat, hogy a hitben vagyunk-e (2Kor 13:5). A helyes szombati istentisztelet különleges módon emlékeztethet arra, hogy miért csak az Urat kell imádnunk. Az istentisztelet emlékeztessen különösen arra, ami igazán fontos az életben, ami igazán számít, és így meg tudjuk ítélni, mi az, ami csak átmeneti, „mit sem használ”.

Mindannyian ismerjük annak a veszélyét, hogy az ember bálványává válhat a pénz, a hatalom, a tekintély stb. Viszont mi a helyzet annak veszélyével, hogy az ember bálványozhatja az egyházát, a lelkészét, azt a bizonyos szolgálatot, amit végez vagy akár a saját hűségét, életstílusát, kegyességét? Gondolkozzunk erről, majd beszéljünk is a válaszainkról a csoportban!

augusztus 25.

„AZ ÚR TEMPLOMA, AZ ÚR TEMPLOMA”

A déli ország, Júda lelki értelemben átment bizonyos hullámhegyeken, hullámvölgyeken. Váltakoztak a reformok és a nyílt hitehagyás időszakai. Ám gyakran előfordult, hogy lelkiállapotuk mélypontján is látványosan mutatták kegyességüket, gyakorolták istentiszteleteiket, amelyeket így elfogadhatatlannak tekintett az Úr. Mennyire kell vigyáznunk, nehogy mi is így becsapjuk magunkat!

Melyik az a téma, amivel egész héten foglalkoztunk, és Jer 7:1-10 szakaszában ismét olvashatunk róla? Hogyan tudjuk az itt említett elveket ma a saját viszonyaink között, önmagunkra alkalmazni?

Nézzük meg különösen a 4. verset! Bizonyos értelemben igazat mondott, aki arra hivatkozott, hogy „*az Úr temploma*”, hiszen ott kellett az Úr nevének lakozni, ott végezték az áldozatokat, amelyeket maga az Úr rendelt el, és ott tanították az áldozat nagyszerű igazságait, az üdvösséget, a megtisztítást és az ítéletet. Végtére is, ők voltak a szövetséges nép, az Ő Istenük volt az igaz Isten, közösségileg több világosságot és igazságot nyertek, mint pogány szomszédaik. Mindez vitathatatlan, ám az Úr nyilvánvalóan nem nézte jó szemmel őket vagy istentiszteletüket, olyannyira, hogy „*hazug beszédek*”-nek nevezte, amikor ezt mondták: „*Az Úr temploma, az Úr temploma, az Úr temploma*”. Nem azért volt ez hazugság, mintha nem az Úr templomában lettek volna, hanem mert úgy gondolták, hogy ha egyszerűen elmennek az Úr házába és ott részt vesznek az istentiszteleten, akkor már biztonságban vannak, üdvösségre jutottak és minden kívánságuknak eleget tettek.

Adventistaként annyi világosságot kaptunk. Bennünket hogyan fenyegethet az a veszély, hogy Izrael népének hibáihoz hasonlókat követünk el? Gondoljunk lehetséges párhuzamokra köztük és köztünk! Hogyan eshetünk hasonló tévedések áldozatául, ha nem vigyázunk? Milyen „*hazug beszédek*” csaphatnak be, amelyeknek csak a felszínén találhatunk némi igazságot (mint ahogy „*az Úr temploma*” esetében volt), ami hasonló elvakultságba dönthet minket is?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Proféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó. „Ézsaiás elhívása”; „Ezékias”; „Szabadulás Asszíriától”; „Manasse és Jósias” és „Jeremiás” című fejezetei.

„Ézsaiás korában az emberiség lelki látása homályos volt, mert nem értették meg Istent... Izráelnek nem volt mentsége arra, hogy szem elől tévesztette Jahve valódi jellemét. Isten sokszor kinyilatkoztatta magát '...*irgalmas és kegyelmes Isten*'-ként, akinek '*hosszú*' a türelme, '*nagy*' a szeretete és hűsége (Zsolt 86:15)" (i. m. 194. o.).

„Ézsaiás a templom udvarán látott látomásában tiszta képet kapott Izráel Istenének jelleméről. '*...a magasztos, a felséges, aki örök hajlékában lakik, szent az ő neve...*' különös fenségében jelent meg előtte. A próféta mégis megértette, hogy az Úr könyörületes" (i. m. 196. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Beszéljük meg a csoportban a szerdai rész utolsó kérdését! Soroljunk fel néhány „jó” dolgot, amit az ember bálványává tehet! Honnan tudhatjuk, ha valami már bálványá lett?
2. Időzzünk még a csütörtöki részben érintett kérdéseknél! Mi mindent tett a nép, miközben az Úr házába mentek istentiszteletre (lásd Jer 7:4), ami ellentétben állt az Úr kinyilatkoztatott ígétével? Mit tehetünk, nehogy mi is hasonló csapdába essünk? Miért jelent hathatós védelmet a különféle csalások és megtévesztések ellen, ha egyszerűen engedelmessé válnak Isten kinyilatkoztatott akaratának?
3. Gondoljunk gyülekezetünk istentiszteleteire! Hatalmába kerít ilyenkor a különös tisztelet a felséges Isten színe előtt? Érezzük, hogy bűnös emberként milyen nagy szükségünk van a kegyelemre? Ha ez nem jellemző, mi az, amin változtatni lehetne, hogy a gyülekezet egésze némiképp hasonlót tapasztaljon, mint Ézsaiás (lásd a hétfői részt)? Miért olyan fontos ez?
4. Hány olyan dolgot teszünk, ami „*mit sem használ*”? Mennyi időt vesztegetünk el olyan dolgokra, amelyek haszontalanok, hiábaválók, gyakorlatilag „*mit sem használnak*”? Hogyan tanulhatjuk meg mind jobban kihasználni a rendelkezésünkre álló kevés időt?

PÁSKULYNÉ KOVÁCS ERZSÉBET: TALÁLKOZÁS

Szívembe zártam százszor is
a vágyak hulló özönét,
de égetett, fájt, és sírtam,
magam sem tudtam, miért.
Nyugtom sehol sem találtam,
habár futottam szüntelen:
nem tudtam elmenekülni,
a vágy mindig ott jött velem.
De sok-sok könnyes éjszakán
szabadulásért sírtam, mert úgy hiányzott
valami, nem tudtam nevén nevezni,
csak hívtam, egyre hívtam.
- És jött ölelő karokkal
a sosem látott szeretet;
én álltam dermedten, bénán,
Ő szólt: „Én kerestelek!”
Nagy volt az első találkozás,
lelket megrázó öröm.
Én csak zokogni tudtam:
- Köszönöm, Uram, köszönöm!